

працівнику допомогу, що становить близько 50% його заробітної плати [2].

Висновки і перспективи подальших розвідок. Система післядипломної освіти у Франції не є статичною, триває пошук нових форм організації навчання, які б відповідали інтересам як працівників, так і підприємств. Перспективи подальших наукових розвідок вбачаємо в аналізі вимог до іспиту з ВПК з широкого спектру спеціальностей та вивченні сучасного європейського досвіду післядипломної освіти.

Література

1. Loi de modernisation sociale № 2002-73 du 17 janvier 2002. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: 05.03.2017: – <http://www.cncp.gouv.fr/contenus/supp/supp_loimodern.html. – Загол. з екрану.

2. Le dispositif de formation professionnelle continue en France.–[Електронний ресурс]. – Режим доступу: 05.03.2017:–<[@titre=Le-dispositif@var_recherche=dispositif+formation+continu.>](http://www.centre-inffo.fr/article.php3id_article=12)–Загол. з екрану.–Мова фран.

3. Référencement du cadre national de certification français vers le cadre européen de certification pour la formation tout au long de la vie. – 2010. – P. 18–19.

УДК 37.07:005.591.6

Литвин О. І.

РОЗВИТОК ПСИХОЛОГІЧНОЇ ГОТОВНОСТІ УЧИТЕЛЯ ДО ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ТАЙМ-МЕНЕДЖМЕНТУ

Стаття присвячена розкриттю психологічної готовності педагогічних працівників до впровадження у свою професійну діяльність технологій тайм-менеджменту. Обґрунтовано необхідність впровадження методик управління часу в систему підвищення кваліфікацій вчителів.

Ключові слова: тайм-менеджмент, керівник навчального закладу, педагогічні працівники, інноваційна діяльність.

Постановка проблеми. Зміни в освітній галузі, наукові досягнення вимагають постійного підвищення фахового рівня спеціалістів. Ефективність управлінської діяльності значною мірою залежить від рівня фахової і світоглядної підготовки кадрів до компетентної, інноваційної, творчої роботи в нових умовах, які характеризуються прискоренням усіх суспільних процесів. Формування компетенцій у сфері управління часом для педагогічних працівників можливе на основі реалізації в системі підвищення кваліфікації спеціальних програм навчання тайм-менеджменту.

Самоосвітня діяльність кожного педагога залежить від рівня його підготовки, а також обраних форм і способів узагальнення досвіду. У цьому контексті важливо на практичному етапі чітко визначити послідовне вирішення поставлених завдань, передбачити корекцію та моніторинг результативності роботи над проблемою.

Мета статті полягає у висвітленні необхідних передумов готовності вчителя до впровадження у свою повсякденну діяльність інноваційних технологій тайм-менеджменту.

Аналіз актуальних досліджень і публікацій. Як стверджують психологи та педагоги, в основі будь-якої діяльності лежить готовність людини до її здійснення. Поняття психологічна готовність до діяльності було введено в психологічну науку у 1976 році білоруськими дослідниками М. І. Дьяченко і Л. А. Кандиловичем. У відповідності зі змістом і конкретними завданнями, які розв'язуються суб'єктом трудової діяльності, учені поділяли готовність на короткотривалу (ситуативну), що детермінується відповідними психічними станами, і відносно сталу, що визначається стабільними властивостями (особливостями) особистості [2].

Фундаментальні дослідження з проблеми готовності до діяльності здійснили Д. Узнадзе та колектив грузинських учених-психологів, який він очолював. У своїх роботах науковець дав визначення поняттю «готовність суб'єкта до дії» і визначив умови її виникнення. Д. Узнадзе зробив висновок, що у випадку певної ситуації та наявності потреби у суб'єкта виникає специфічний стан, який можна характеризувати як готовність, установку до здійснення певної діяльності чи направлення на задоволення його актуальної потреби [5, с. 170].

Подальший розвиток проблеми готовності до певної діяльності здійснили А. Ковальов, Н. Левітов, К. Платонов, А. Пуні, П. Чаматі, О. Отич, О. Ярошенко та інші. Учені встановили, що готовність залежить від індивідуальних властивостей особистості, типу вищої нервової діяльності і зовнішніх умов.

В роботах В. О. Моляко є класифікація рівнів готовності до здійснення діяльності:

1. Високий (самостійність у постановці і розв'язанні нових задач, адекватність оцінки і самооцінки професійно важливих якостей, здатність до ефективного вирішення задач в умовах дефіциту часу тощо.).

2. Середній (середній рівень вияву наведених якостей).

3. Низький (невміння самостійно ставити і розв'язувати трудні задачі, неадекватна оцінка і самооцінка професійно важливих особливостей) [4].

Із проблемою нестачі часу стикається кожен. Час є регулятором всієї діяльності людини. Дослідження психолога Д. Г. Елькіна показують, що між сприйняттям часу та діяльністю існує прямий зв'язок: чим точніше сприйняття часу, тим успішнішою є діяльність [3].

Виклад нового матеріалу. Тайм-менеджмент – це процес організації та планування діяльності особи чи організації з метою підвищення ефективності використання свого робочого часу; це вміння ставити завдання та виконувати їх. Мистецтво тайм-менеджменту – це працювати не наполегливіше, а ефективніше, а отже отримати найкращий результат за найкоротший проміжок часу.

Інноваційні технології тайм-менеджменту є особливо актуальними для сучасних педагогів перед якими щодня постає безліч завдань, які треба здійснити в обмежені строки.

Багато людей вважає, що правильно використовувати час легко і для цього не потрібно нічому вчитися. Однак є об'єктивні причини, через які люди замислюються про те, щоб щось змінити у своїх звичках. Це найчастіше відбувається тоді, коли людина починає розуміти, що їй постійно не вистачає часу, або в процесі професійного та особистісного росту, коли виникає багато цілей і завдань, які вона хоче реалізувати.

Отже, включення педагога в процес використання технологій тайм-менеджменту часто відбувається спонтанно, без урахування його професійної та особистісної готовності до інноваційної діяльності.

Готовність педагога до використання технологій тайм-менеджменту можна визначити за такими показниками:

- інформованість про новітні технології тайм-менеджменту, знання новаторських методик роботи.
- усвідомлення ним потреби впровадження методик управління часом у власній педагогічній практиці;
- оволодіння практичними навичками освоєння інновації;
- готовність до подолання труднощів, пов'язаних зі змістом та організацією інноваційної діяльності;

- зорієнтованість на створення власних творчих завдань, методик, налаштованість на експериментальну діяльність.

Для забезпечення ефективності та результативності процесу формування готовності педагогічних працівників до впровадження технологій тайм-менеджменту необхідно створити відповідні умови (табл.1).

Психологічні умови готовності учителя до впровадження тайм-менеджменту

Таблиця 1

Види умов	Показники готовності
Психологічні умови	створення сприятливого психологічного мікроклімату; наявність позитивної мотивації в педагога до впровадження інновацій у свою діяльність; діагностика психологічного налаштування педагогів на використання тайм-менеджменту; розвиток критичного мислення суб'єктів педагогічного та управлінського процесу; запровадження етики міжособистісних відносин при організації колективних справ у рамках ресурсу часу.
Педагогічні умови	підготовленість вчителів до засвоєння практичних навичок і умінь; наявність в педагогів позитивної установки на оволодіння такими навичками; наявність необхідного рівня теоретичних знань і практичних умінь з даного виду діяльності; створення умов для ініціативної творчої праці з відповідним регламентом часу;
Економічні умови	наявність необхідних ресурсів для оволодіння технологією тайм-менеджменту; планомірність, ритмічність та надійність виконання усіх функцій суб'єктів; оцінювання ефективності кожного суб'єкта, групи та колективу за певну норму часу; стимулювання працівників, які найбільш раціонально використовують час під час навчально-виховного процесу; вдосконалення правил внутрішнього розпорядку; оптимізація організаційних відносин з навколишнім середовищем, спрямування зусиль педагогічного колективу на виховання в учнів розуміння часу як економічного ресурсу.

Для ефективного використання технологій тайм-менеджменту учителями і директором школи необхідно здійснювати такі заходи:

- 1) проводити діагностування проблем з управління часом у педагогів;
- 2) впроваджувати у систему методичної роботи школи програм навчання з використання технологій управління часом;
- 3) залучати педагогів до участі у семінарах та вебінарах з питань тайм-менеджменту;
- 4) проводити тренінги з розвитку професійної компетентності педагогів;
- 5) сприяти обміну досвідом вчителів щодо використання інноваційних технологій тайм-менеджменту у професійній діяльності;

б) проводити моніторинги ефективності використання технологій управління часом у педагогічній роботі серед вчителів навчального закладу.

Висновки. Узагальнюючи викладене у статті, зазначимо, що готовність учителів до використання технологій тайм-менеджменту є необхідною умовою для їх творчої педагогічної діяльності та подальшого кар'єрного зростання. Перспективи подальших наукових пошуків пов'язуються нами з розробкою системи використання методик управління часом в управлінській діяльності керівника загальноосвітнього навчального закладу.

Література

1. Боднар О. С. Менеджмент педагогічного персоналу загальноосвітнього навчального закладу : навч.-метод. посіб / О. С. Боднар, І. Г. Запорожан, А. Й. Романюк; за заг. ред. О. С. Боднар. – Тернопіль : Астон, 2011. – 312 с.
2. Дьяченко М. И. Психологические проблемы готовности к деятельности / М. И. Дьяченко, Л. А. Кандыбович. – Минск: Белорус, ун-т. 1976. – 197 с.
3. Элькин Д. Г. Восприятие времени / Д. Г. Элькин. – Москва : АПН РСФСР, 1962. – 310 с.
4. Моляко В. О. Психологічна готовність до творчої праці / В. О. Моляко. – К. : Знання, 1989. – 48 с.
5. Узнадзе Д. Н. Экспериментальные основы психологии установки / Д. Н. Узнадзе. – Тбилиси, 1961. – 351 с.

УДК 159.9:305-047.22:37.011.3-051

Логвінова Д. В.

ГЕНДЕРНА ОБІЗНАНІСТЬ ЯК ОДИН ІЗ ФАКТОРІВ ПСИХОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ

Сучасні трансформації, що відбуваються в суспільстві, суттєво змінюють усталені способи життєдіяльності, суспільні норми та ідеологічні конструкції, що їх визначають. Сьогодні Україна протистоїть руйнівному інформаційному впливу Росії в умовах розв'язаної нею гібридної війни, і дуже важливим є забезпечення процесу виховання підростаючого покоління, орієнтованого на відновлення Української держави, її національної єдності та незалежності, на демократичні цінності та соціальну справедливість. Тому сьогодні актуальним в освітній сфері є формування й розвиток психологічної культури (або компетентності) у вчителів-наставників, а також у майбутніх фахівців. На думку Л. С. Колмогорової [2], психологічна культура передбачає володіння навичками самостійного аналізу складних життєвих ситуацій, навичками зняття власного емоційного напруження, пов'язується зі здатністю до самовдосконалення, саморозвитку та духовного зростання. Успішність педагогічної діяльності забезпечується прагненням учителя отримувати альтернативну освіту та опановувати новітні технології у професійній сфері, проявляти гнучкість у поглядах на проблему, займати активну позицію щодо розв'язання громадських проблем [1].

На нашу думку, оновлення та реформування змісту навчальних програм повинно здійснюватися з урахуванням системи знань з гендерної психології: воно має передбачати дотримання гуманістичних і демократичних принципів соціального життя, зосереджувати увагу на особистості, її становищі й статусі, на її значенні в забезпеченні подальшого стійкого розвитку людства. Уся комплексна система знань повинна обов'язково містити соціостатевий складник, розкривати основні аспекти гендерного підходу в розумінні міжстатевих стосунків, рівень розвитку яких прямопорційно пов'язується із рівнем розвитку суспільства. Тільки таким чином може бути досягнута мета створення справедливого демократичного суспільства, у